

«Ina greva decisiun»

Barbara Janom Steiner na banduna betg sulet la regenza grischuna, mabain la politica

CUN BARBARA JANOM STEINER
HA DISCURRI ANDREAS CADONAU / ANR

Barbara Janom Steiner nun è guntgida il disput politic sch'ella è stada persuadida da l'atgna vista. In agir onurà regularmain dal suveran grischun cun buns resultats d'elecziun. In suveran ch'ha medemmain acceptà la strategia da restructurar il chantun. Cun la fin da l'onn dat la cussegliera guvernativa partenta adia a la politica.

Il davos di en uffizi, co è il sentiment?

Barbara Janom Steiner: In sentiment spezial, cun dus eglis che larman, jau hai exequi fitg gugent mes uffizi, mia lavur. Sun ida mintga di gugent en biro. Jau hai fitg buns collavuratur e collavuraturas ch'han sustegnì mai bain quests onns, i fa mal da stuair smetter?

Diesch onns e mez, in lung temp?

In temp intensiv cun fitg bels eveniments, blers contacts ed igl è reussi da cuntanscher bleras finamiras che nus avevan definì en il departament. E sa chapescha cun pauc temp per mamezza e per la famiglia. Quai san ins dentant cura ch'ins surpiglia l'uffizi ed uschia pon ins sa drizzar.

Fa mal da smetter

D'ordaifer han ins il sentiment che Barbara Janom Steiner è politica cun corp ed olma?

Jau n'havevel mai la finamira da davenar politica. Jau deriv dad ina famiglia ch'era bain interessada a la politica, ma nagin en in uffizi politic. Sco giuvna advocata sun jau vegnida a Cuir e vegnida contactada sch'jau na veglia betg ir en la politica, quai è succedi pass per pass. Ed ins crescha era viaden en in tala lavur. Jau hai rimnà experiencias sco presidenta da partida, deputada ed alur en l'incumbensa da cussegliera guvernativa. Emprerder na san ins betg quel job, i na dat betg in manual per cussegliers guvernativs.

Vus na bandunais betg sulet l'uffizi, mabain Vus schais adia a la politica, in grond pass?

Gea, quai è per mai in grond pass, la decisiun hai jau stuì prender l'entschatta da l'onn cur ch'il cusseglier federal Ueli Maurer m'ha dumandà sch'jau pudess m'imaginar da surpigliar il presidi dal cussegl da banca da la Banca naziunala. Cun la decisiun da surpigliar quella nova incumbensa èsi stà cler da na pli dastgar esser activa en la politica. Il presidi dal cussegl da banca na cunfà betg cun in mandat politic. Per mai personalmain ina greva decisiun suenter 20 onns en la politica.

Engaschament da persuader

Ins pudess senz'auter s'imaginar Barbara Janom Steiner sco represchenta dal chantun Grischun en il cussegl dals chantuns?

Quai hai jau era ditg publicamain; sch'ì dess ina vacanza en il cussegl dals chantuns, lura ma mettes jau a disposiziun per in'elecziun.

Daco vacanza, na vulais Vus betg candidar cunter anteriurs collegas da la regenza?

Ha contribuì fermamain a la politica grischuna durant dus decennis: La cussegliera guvernativa Barbara Janom Steiner banduna quel palancà. FOTO O. ITEM

Nus avain cun Stefan Engler e Martin Schmid a Berna dus represchenta che fan buna lavur. Per mai na fiss quai betg stà in tema dad attargar els. Jau hai adina ditg: Sulet sch'ì dat ina vacanza sun jau pronta. E lura è vegnida l'offerta da surpigliar il presidi dal cussegl da banca, in'offerta fitg onuravla. In presidi cun ina gronda sfida ed ina gronda responsabladad.

In temp intensiv

Barbara Janom Steiner è ina politica che na guntgescha betg la confruntaziun politica, quai han ins pudì constatar pliras giadas en il cussegl grond?

Naturalmain, jau cumbatter per mias convicziuns sch'jau sun persuadida dad esser sin la dretga via. E sche nus avain chattà ina buna soluziun sun jau pronta da star bun per quella. Sch'ins fa politica ston ins avair pazienza, betg tut reusescha l'emprema giada. I dovra in grond engaschament da persuader ils critichers, i dovra la discussiun, il disput per la fin finala chattar la maiorità e magari fai da basegn da cumbatter.

In tal cumbat, almain ord vista schurnalistica in cumbat attractiv, è stada

la confruntaziun en il cussegl grond en connex cun la lescha da personal?

Là n'hai jau propi gi nagin gust, il cussegl grond n'è gnanc entrà en la materia, quai n'era betg serius. Jau sun anc adina persuadida che la lescha sco tala fiss stada basegnavla. Nus duvrain in dretg da personal pli modern. Sco chantun avain nus era da restar attractiv. Nus ans chattain sco patrums en ina concorrenza cun l'economia, era nus duvrain buna glied. I n'avev insomma betg fatg donn da discutir la proposta. Jau valitesch il sa cuntegnair dal cussegl grond sco refusa da lavur e sun stada dischillusiunada.

E magari cumbatter

Quai han ins senti, normalmain avais vos dentant adina chattà in ferm sustegn en elecziuns e votaziuns, co fan ins quai?

Jau hai adina gi plaschair dals resultats, co ins fa quai? Fiss plitost da dumandar daco che la glied ha dà a mai la vusch. Ins di gea ch'ì di da votaziun saja il di da la paja. Para ch'jau hai pudì persuader cun mia lavur.

Dovra il disput

Vus laschais enavos fastizs en Voss uffizi?

Las grondas fatschentas èn bain stadas la refurma dal territori e las fusiuns da vischnancas cun la guliavaziun da finanzas, instradadas cun la finamira da furmar vischnancas fermas en in ferm chantun. Quai è gartegià, nus avain sutmessa la refurma dal territori e la guliavaziun da finanzas a la votaziun dal pievel. La populaziun ha acceptà cleramain omduas fatschentas. Nus vesain oz che las structurass èn propi vegnidas pli schlanças e pli efficientas.

Muventar insatge

Sulet administrar n'era betg la visiun politica da la cussegliera guvernativa?

I dovra era quai, l'administraziun sto funcziunar e cun ella las prestaziuns a favur da la populaziun. Ina part da l'uffizi è vairamain colliada cun administrar. Ma da tschella vart vulev jau muventar insatge e midar las structurass. Jau era adina persvasa che noss chantun, era sch'el è in grond chantun, era structurà memia fitg e memia cumplitgà. Us è la via per process pli efficient avant maun. E sin quella via pon ins chaminar vinavant, i dat anc bler da far.

En connex cun las fusiuns communalas hai dà ina tscherta fermada?

Ins vesa schon, il schlantsch è in pau d'event. Bleras vischnancas pli pitschnas e pli debilas han fusiunà. Las vischnancas pli fermas n'han betg tanta veglia da fusiunar, lur structurass funcziunan. I dat actualmain tuttina in pau moviment en la Val Schons ed enturn Cuir cun Maladers, Haldenstein è lantschada la discussiun. Quella refurma dovra temp. La finamira da cuntanscher en fin l'onn 2020 in dumber sut 100 vischnancas cuntanschain nus bunamain, 100 vischnancas è realistic. Cuntanscher 50 vischnancas è dentant fitg ambizius. Mes successur da cuminanza cun l'uffizi da vischnancas vegn ad elavurar in rapport davart l'effect da la guliavaziun da finanzas. Sin fundament da quel rapport vegn ins a definir eventualas midadas tar la guliavaziun e segiramain era pertutgant las structurass. Il rapport vegn probabel l'onn 2020, uschia ch'il cussegl grond po sa fatschentar cun eventualas midadas.

I dess surpraisas

Vossa entrada en uffizi sco cussegliera guvernativa avant dapli che diesch onns è stada circumdada dad ina fasa fitg tensiva da la politica grischuna e svizra. Sco presidenta da la pps grischuna da lez temp essas Vus stada fermamain involvida. Fiss bainduras temp da publicitar Vossa vista?

Jau crai schon che quai dess in interessant cudesch: Ueli Bleiker, el era medemmain da la partida quel di sin via a Berna, nus avain fatg notizias, nus avain nudà tgai ch'è succedi durant ils dis avant l'elecziun, il di da l'elecziun dad Eveline Widmer-Schlumpf sco cussegliera federala ed il di suenter. I dess schon in pèr surpraisas sche nus publicitass nosas notizias. Igl è vegnì scrit uschè bler davart ils dis d'elecziun e bler da quai na constat betg. Ueli Bleiker ed jau avain gia ponderà da publicitar nosas

experiences, quella finamira n'apparegn dentant betg a mias emprimas preferenzas suenter mes temp d'uffizi sco cussegliera guvernativa.

Interessants aspects ch'ins dastga numnar istorics?

Cler dastgan ins discurre da schabetgs istorics quai che nus avain fatg tras quels dis. Nus avain senti ch'ìls schabetgs da quels dis vegnan a midar il curs da vita da differenta glied. Betg sulet per nosa cussegliera federala, mabain era per nosa partida, nus eran persvadids ch'ì dettia grondas discussiuns e quellas hai la fin finala era dà.

Gi nagin gust

Durant quels dis n'avais Vus betg gi bler temp da ponderar, oz ord ina tscherta distanza, co valetais Vus quels schabetgs, quellas decisiuns?

Jau era dapi set onns presidenta da la pps grischuna e nus avain gi bleras discussiuns cun la partida-mamma gia avant l'elecziun dad Eveline Widmer-Schlumpf en il cussegl federal. Jau hai l'impressiun ch'ì di da la separaziun fiss rivà perquai che nus avain gia gi discussiuns pervia dal stil da politisar e davart tschertas posiziuns. Nus da la vart grischuna eran blier pli liberals che la partida svizra. Cun l'elecziun dad Eveline Widmer-Schlumpf è la separaziun vegnì pli baud, cun ina gronda surpraisa, ord mia vista èsi bun sco igl è us. Jau fasschess anc ina giada il medem, nus eran dentant gia lu conscients da las difficultads da fundar ina nova partida e che la situziun na daveniva betg pli simpla sche nosa cussegliera federala bandunia in di ses uffizi.

Bler na constat betg

Vus avais explitgà ch'ìl cusseglier federal Ueli Maurer haja dumandà sche Vus sajas pronta da surpigliar il presidi dal cussegl da la Banca naziunala. El era president da la pps svizra dal temp da l'elecziun dal cussegl federal. Naginas differenzas personalas?

Nus avain gi ina buna collavuraziun durant ils davos onns. Tras ses uffizi da schef dal Departament federal da finanzas e mia preschientscha en la conferenza dals directurs chantunals da finanzas avain nus gi contact. Personalmain avain nus mess ad acta il chapitel da la separaziun da la partida. Cler ch'jau sun stada surpraisa che gist el ha dumandà mai da surpigliar il timun dal cussegl da la Banca naziunala e fatg la proposta. Da la vart da sia partida è el vegnì crititgà pervia da quai. Tant pli plaschair hai jau gi da la dumonda da surpigliar l'uffizi. Uschia ch'ìls problems da las partidas na giogan betg pli ina rolla.

Avair pazienza

Jau da mia vart sa legrel d'astgar leger in di las memuaras da Barbara Janom Steiner davart la separaziun da la pps grischuna. Ma lain restar tar il contemporan, tge resta anc il davos di d'uffizi, ils 31 da december a las 24.00?

Ma forsa betg en fin mesanotg, jau sun en uffizi en fin il 31 da december e sun la fin finala era pajada en fin lura. Finir las lavurs, pachetà hai jau, preparar la midada, prender cumià dals collavuratur, scriver chartas ed ils ultims mails e surdar uffizialmain mes departament a mes successur Christian Rathgeb.